

ԴԻՄԱՆԿԱՐՍ

Ոմանք կարծում են, թե կանգուն մեկն եմ,
 Ու չեն նկատում տկարությունս:
 Ոմանք կարծում են ահագին մեծն եմ
 Ու չեն էլ տեսնում խեղճ մանրությունս:
 Եւ թող զան, տեսնեն՝ փորձութեան ժամին,
 Թէ ինչպէս եմ ես մէկից խեղճանում,
 Ու սեւ փորձութեան փոթորկոտ քամին
 Մտքերս առնում եւ ո՞ր է տանում:
 Թշնամիս գիտէ, թէ ես որտեղի՞ց
 Կամ էլ՝ ինչո՞վ եմ իսկոյն խեղճանում:
 Միայն Յիսուան է այդ ահեղ ձորից
 Փրկարար ձեռքով ինձ վերեւ հանում:
 Դեհ, ինչ էլ լինի, մարդ եմ, հողածին
 Ու միշտ ենթակայ՝ սայթաքելու ցած:
 Թող որ ինձ պահի Որդին Միածին,
 Ես վերքեր ունեմ դեռ չըսպիացած...

«Հանապարհ Դեպի Սիրտ»

ՍԻՇԱ ՍՎԱՐԵԱՆ

Տ. Տ. ԽՈՐԷՆ Ա. ՄՈՒՐԱՏԲԷԳԵԱՆ

3474. 1937-ի ԽՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Խորհրդային Միության Հեռապնդած Հակաօդային քաղաքականությունը խառնացաւ 1930ական թուականներու երկրորդ կիսուն, երբ Խորհրդային Միության առաջին քարտուղար ԽոսիՖ Ստալին ձեռնարկեց լուծի արտաքին քաղաքականությանը: Խորհրդային Հայաստանի մէջ յաջողական դեմապարսկերէ գործադրեցին Ստալինի քաղաքականությունը ստիպմամբ եւ Հաւատարմօրէն: Անոնցմէ եղան Նուրիջանեան, Ամիրխանեան, Դիրազեան, Մելիք-Յովսէփեան, Մարգարեան, Աբուլեան, Մուղղուսի, եւ ուրիշներ: Ասոնք «բոլորը Հայոց նկատմամբ վարում էին դաժան քաղաքականություն», անվերաբանելի վնաս հասցնելով Հայ եկեղեցիին եւ Հոգեւոր վերին իշխանության, յատկապէս Խորեն Ա. կաթողիկոսի ընտրութենէն ետք, որուն Համաձայն եղած էին: Հայաստանի իշխանությունները ծանր Հարկեր պարտադրեցին էջմիածնի վանքին վրայ, այնքան որ ճիշմածինը պէտք

էր իր ամբողջ եկամուտը վճարել Հարկերի դիմաց եւ դեռ մի պատկառելի գումար եւս պարտք մտար» (ՍՏ: 114): Խորեն Ա. Հայրապետական խնդրադրի դրկեց Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործոց նախարար Վիկտոր Խվորաստեանին 1937 դեկտեմբեր 4 թուականի (ՎԱԽ. 322), որու առաջին բաժնին մէջ կուտար այն գումարը որ էջմիածնի երկու տարինեղու վրայ մնացած պարտքը կը ներկայացնէր, որ էր 40,683 ռուբլի: Կաթողիկոսը նոյն տարույ մայիս 9ին յիշակ տուրքերը չպահանջելու խնդրանք ներկայացուցեց որ էր Խաչիկ Մուղղուսիին (ԱՆ Դ 316-318), եւ սակայն պատասխան չստանալով, այժմ կրկին դիմեց կուտար որ Հարկերու մեծագոյն մասը վանքին երկու ջրաղացներուն Համար էր, որոնք սակայն վանքին սեփականությունը եղած էին նոյնիսկն կառավարության նախկին ուղղմամբ, «որի առթիւ մենք իր ժամանակին յայտնեց ենք գուհունարություն մեր Հայրենի կառավարության» (ԱՆ Դ 322): Հարկերը անտեղի էին,